

VALAŠSKÉ NOVINY

LÉTO 2020

**Vsetínsko
a Horní Vsacko**
Dostaneme vás
na místa, která
stojí za to vidět
... 4 a 5

**Hornolidečsko
a Rožnovsko**
Žijeme tradicemi
a předáváme
je nastupující ge-
neraci...6 až 9

**Valašsko-
meziříčko
a Kelečsko**
Kraj historie
a slavných
rodáků...10

*kraj, kde se tradice snoubí
s krásou přírody a pohostinností*

Tož vitajte u nás!

Valašsko je kraj příběhů, které ožívají s každým východem slunce. Místní obyvatelé jsou od pradávna srdeční a pohostinní. Proto se zde lidé tak rádi vracejí. Láká je tradiční jídlo, krása hor, svérázná lidová kultura i historické památky.

Víte, že...

- se stavbou bunkru v Juříčkově mlýně pomáhal i podnikatel a vynálezce Josef Sousedík?
- rodačka z Valašského Meziříčí Markéta Irglová je držitelkou Oskara?
- Valašské Muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm je nejnavštěvovanější svého druhu v Česku?
- v Horním Lidči je největší dřevěný mechanický betlém v republice?
- z rozhledny Vartovna uvidíte Vysoké Tatry?
- na Svantovitově skále mají horolezci vytyčeno na 30 lezeckých tras?

1024

Tolik metrů má nejvyšší hora Vsetínských Beskyd Vysoká. Na jejím severním svahu ve výšce 940 m. n. m. pramení Rožnovská Bečva.

My sme Valaši, jedna rodina!

Valašsko - Refrén neoficiální hymny Valašska My sme Valaši, jedna rodina, kterou s oblibou zpívala také královna lidového zpěvu Jarmila Šuláková je vlastně hlavním krédem Destinační společnosti Valašsko.

Naším cílem je rozjet spolupráci všech mikroregionů bývalého okresu Vsetín, který je tradičně považován za jádro Moravského Valašska.

Pokračování na str.2

„Díky krásné přírodě se dá tady na Valašsku jít vlastně kamkoliv,“ říká zpěvačka Kamila Polonyová

MIROSLAV URUBEK

VSETÍN – Málem jsem tu schůzku nestihl. Silničáři v den, kdy jsem se měl setkat se začínající zpěvačkou **Kamilou Polonyovou**, zabloko-

ROZHOVOR

vali cestu do Vsetína semaforů snad v každé vesnici a akademickou čtvrtodínku jsem kvůli tomu prošvihl hned několikrát. Mladá hudební-

ce naštěstí trpělivě čekala v jedné z mála otevřených vsetínských kaváren u rozpité kávy. I kdybych si předtím neprohlížel video ze soutěže Česko Slovenská SuperStar, našel bych ji na první dobrou. Na stolku vedle sebe měla totiž odloženou roušku s motivy not a houslového klíče.

Polonyová, to není typický valašské příjmení. Odkud pochází vaši rodiče?

Můj tatínek je Slovák a při-

jmení je původně maďarské. Rodina z tatínkovy strany pochází z východního Slovenska, konkrétně ze Spišské nové vsi. Maminka je ale z Hošťálkové, tedy z Valašska.

Co pro vás Valašsko znamená?

Dá se říct, že jsem takový valašský vlastenec. Pro mě je Valašsko domov, nádherná příroda a hory kolem a tradice. Prostě všechno, co mám ráda.

Pokr. na str.2

My sme Valaši, jedna rodina

Pokr. ze strany 1

Patří mezi ně oblasti Rožnovska, Valašskomeziříčska - Kelečska, Valašska - Horního Vsacka, Středního Vsetínska a Hornolidečska.

Zástupci jednotlivých obcí a mikroregionů společně s pracovníky destinační společnosti plánují a postupně vytváří koordinovaný rozvoj cestovního ruchu v turistické oblasti Valašska.

Co Valašsko nabízí především?

Dlouhodobě je Valašsko vnímáno jako oblast s překrásnou přírodou i dobrou infrastrukturou, která nabízí vyžití pro cyklisty, pěší turisty či milovníky přírody.

Nově vybudované či zrekonstruované hotely a penziony lákají zase návštěvníky komfortním vybavením i kvalitními službami.

Návštěvníky Valašska zaujmou také folklórní festivaly či gastrofestivaly, které nabízejí typická valašská jídla. Úlohou Destinační společnosti Valašsko je rozvíjet spolupráci mezi zapojenými subjekty a organizovat a tvořit turistické nabídky v regionu. Jednou z činností je také pro-

pagace regionu, jeho příležitosti a nabídek.

Co jsme letos udělali a co ještě plánujeme

V tomto roce jsme reprezentovali Valašsko na několika veletrzích cestovního ruchu. Z tištěných materiálů letos vydáváme turistické noviny, které držíte právě v ruce.

Spravujeme a aktualizujeme webový turistický portál www.visit-valassko.cz. Pořádáme regionální hru Poznáváme Valašsko, která zábavnou formou představuje návštěvníkům regionu méně známá turistická místa. Valašsko chceme takto představit hlavně dětem. Pro děti jsme

také připravili zábavnou herní mapku, která je provede po zajímavých místech Valašska. Najdete ji na našem webu a v těchto novinách na poslední straně 12. Mapka bude rovněž distribuována v Turistických Informačních centrech. Letos nebude chybět ani propagační video, které má

zájemce z jiných koutů České republiky nalákat k plánování dovolené na Valašsku. Naše oblast je ideální také pro skialpové trasy. V zimě na vás čeká přehledný tištěný materiál.

Táhneme za jeden provaz

Nic by nebylo možné realizovat bez podpory Zlínského kraje, Centrály cestovního ruchu Východní Moravy, města Rožnova pod Radhoštěm, města Vsetín a města Valašského Meziříčí. Aby byl zajištěn koordinovaný rozvoj cestovního ruchu napříč celým územím, je vytvořena pracovní skupina, složená ze zástupců měst, obcí, mikroregionů, místních akčních skupin.

Dalším orgánem je strategická skupina, která udává směr celému projektu. Jedním z klíčových aktérů v cestovním ruchu jsou zaměstnanci turistických informačních center, kteří vždy rádi poradí, co je na Valašsku aktuálně možné vidět a zažít.

Každý hraje v našem společném záměru důležitou roli. Všem spolupracovníkům proto náleží velký dík.

BUĎTE S NÁMI ON-LINE

Jsme aktivní na sociálních sítích. Budeme rádi, když se k nám přidáte na **Facebooku** a **Instagramu** - [@kouzelnevalassko](https://www.facebook.com/kouzelnevalassko)

KDY VYJDEME PŘÍŠTĚ?

Druhé vydání Valašských novin vyjde v listopadu. Těšit se můžete třeba na tradiční čertovské pochůzky. Součástí vydání bude také seznam skiareálů a běžeckých magistrál i méně známých bílých stop. **REDAKCE**

„Díky krásné přírodě se dá tady na Valašsku...”

Pokračování ze str. 1

Kam byste návštěvníky Valašska pozvala?

Určitě do mé rodné Hošťálkové. Tady bych doporučila návštěvu naší rozhledny Maruška, kterou mám moc ráda nebo kopec Bludný, odkud jsou opravdu krásné výhledy do krajiny. Přímě ve vesnici máme zase zámek.

Valašsko ale není jenom Hošťálková...

(smích) To není... Samozřejmě jsou tady nádherné místa okolo Vsetína i v okolních vesnicích. Návštěvníci Valašska by určitě měli navštívit Rožnov pod Radhoštěm a tamní Valašské muzeum v přírodě a Pustevny. Doporučuji se podívat také do Velkých Karlovic. Je tam krásné valašské muzeum, rozhledna, super hotely (smích). Jinak, tady na Valašsku se dá jít díky krásné přírodě vlastně kamkoliv.

Máme před sebou léto (rozhovor se uskutečnil v polovi-

ně května, pozn. red.) **Kam se chodíte v létě koupat?** Dokud fungovalo koupaliště v Hošťálkové tak tam... Ale

já se koupu doma v bazéně (smích). Jinak ve Vsetíně je třeba hezké koupaliště. Ale super je to v Novém Hrozen-

kově, kde je na koupání moc hezké jezero.

Co máte nejraději z valašské kuchyně?

Jako pravověrná Valaška mám ráda valašskou kyselici, ale pochutnám si i na tradičním českém jídle třeba vepřo knedlo zelo. Prostě miluju takové ty typické české a valašské jídla. My děláme doma ale také halušky, což je zase jídlo ze Slovenska. Když se nad tím zamyslím, tak mám ráda skoro všechno (smích).

Vzpomněla jste kyselici. Dokázala byste jí uvařit? Znáte recept?

Snad jo (smích). Tak, potřebujeme kyšku, my tam dáváme zelí, hříby... Správná valašská kyselica by měla mít klobásu, zemáky (brambory, pozn. red.). Všechno to smícháme dohromady, povaříme a je kyselica (smích).

Celý rozhovor najdete na:

www.visit-valassko.cz

V KROJI. Mladá zpěvačka je valašskou patriotkou.

Foto: Archiv Kamilly Polonyové

INFORMUJEME

Pro první vydání **Valašských novin** jsme vzhledem k situaci v posledních měsících nabídli firmám, které se zabývají službami v oblasti turistiky, **inzerce zdarma**. V dalších vydáních bude zpoplatněna dle platných ceníků. **Informace** vám poskytnou pracovníci **Destinační společnosti Valašsko** na telefonu **+420 730 505 504** nebo e-mailové adrese **pribylova@mikroregion-vsetinsko.cz**

POZOR!

**UZÁVĚRKA INZERCE
DO ZIMNÍHO VYDÁNÍ
JE 16. 10. 2020.**

Výstavba vodního světa jde do finále!

V Resortu Kyčerka ve Velkých Karlovicích finišuje stavba nového areálu Vodní svět. Jeho otevření, pokud to bezpečnostní opatření dovolí, je naplánováno již na nadcházející letní sezonu.

Vodní svět, který bude mít celoroční provoz, rozšíří

možnosti turistického vyžití na Kyčerce, která je celoročně velmi vyhledávaným místem nejen pro turisty z Čech a Moravy, ale také ze zahraničí. Současně nabídne relaxaci i zábavu místním obyvatelům. Jeho kapacita bude přibližně 160 osob a náklady jsou předběžně odhadovány na 170 milionů Kč.

Objekt je citlivě zasazen do přírody, proto je postaven v horském stylu, z přírodních

materiálů - tedy z kamenů a ze dřeva.

V areálu nechybí bazén s různými atrakcemi, jakými jsou chrliče, divoká řeka, vodní masážní lehátka a podobně. Návštěvníci se mohou dále těšit na dětský koutek, restauraci, masáže, terasy a

panoramatický výhled do krajiny. Součástí vodního světa je také saunový svět. Investorem této akce je skupina SYNOT.

Návštěvníci v Resortu Kyčerka již dnes najdou například lyžařský areál s řadou sjezdovek, kardiostezku Dr. Elingera, unikátní Kapli sv. Huberta,

sochy, vznikající během dřevorezbařských sympozií, ubytování ve stylových valašských chalupách, Grandhotel Tatra, který již získal mnohá ocenění na prestižních mezinárodních soutěžích, nebo třeba Hospodu Kyčerka, nabízející tradiční valašské speciality.

Hotel a restaurace U Vychopňů patří k nejlepším ve Zlínském kraji

Hotel a restaurace U Vychopňů se nachází ve vsetínské části Jasenice. Začátky provozu někdejší hospody vybudované ze starého mlýna se datují do konce 19. století. Dnešní podobu podnik dostal po krátkodobé rekonstrukci. Celý objekt je nekuřácký, rozdělený na pivnici, jídelni

část a novou restauraci. K příjemnému posezení slouží dvě prostorné terasy.

Nově zrekonstruovaný hotel nabízí 13 krásných pokojů, všechny jsou vybaveny velmi prakticky s možností oddělených lůžek, vlastní koupelnou a WC, TV a Wi-fi.

Hotel a restaurant získal

ocenění Czech Hotel Awards. Stal se vítězem v kategorii 3* ve Zlínském kraji.

Hotelová restaurace se navíc umístila na 1. místě v kategorii Restaurace a hotel roku ve Zlínském kraji. Hotelová restaurace rovněž obsadila celkové druhé místo v rámci celé ČR.

Vrchařská koruna Valašska letos s beneficí „Věčkaři pro Amálku“

V sobotu 25. dubna, tedy s téměř měsíčním zpožděním oproti původnímu plánu, odstartoval osmý ročník cykloturistického projektu ON Semiconductor Vrchařská koruna Valašska. Skluz je zapříčiněn notoricky známými opatřeními souvisejícími s pandemií koronaviru.

Vrchařská koruna Valašska (VKV) je určena cyklistům bez rozdílu pohlaví, věku i výkonnosti. Pořadatelé každoročně vypisují pro pevně stanovené období (letos v termínu 25. dubna - 30. listopadu) celkem 20 vrcholů na území Valašska a v přilehlém okolí, které cyklisté podle své chuti a možností zdolávají na kole. Dobyty každého kopce dokumentují porizením vrcholové

fotografie (selfie) a po absolvování kompletní dvacítky celou fotodokumentaci zasílají pořadatelům. Tím se stávají držiteli VKV.

„Finanční prostředky jsou určeny pro osmiletou Amálku, která trpí nevyléčitelným genetickým degenerativním onemocněním.“

V rámci VKV pořadatelé pravidelně vypisují i vedlejší kategorie. Tou nejtradičnější je „VKV junior – s Austinem na vrchol!“ určená dětem a mládeži z mateřských, základních a středních škol.

Další vedlejší kategorie „VKV bez bariér“ je opět rozdělena do tří skupin – hendikepovaní, cyklisté s přívěsnými vozíky a cyklisté na elektrokolech. V loňském roce, kdy se jí zúčastnilo téměř 1200 cyklistů, byla VKV premiérově spojena s benefiční akcí. Letošní rok na to navazuje.

„Vyhlásili jsme benefici s názvem Věčkaři pro Amálku, jejímž smyslem je nashromáždit finanční prostředky na pomoc osmileté Amálce Wagnerové, která trpí nevyléčitelným genetickým degenerativním onemocněním,“ uvedl hlavní organizátor a zakladatel VKV Adam Hloch. Podrobnosti k benefici stejně jako další informace k VKV najdete na webu www.vkv-bike.cz. (mh)

Kemp Ranč Bystřička – kemp ve valašském ráji

Kemp Bystřička se nachází pod přehradou v obci Bystřička, mezi městy Vsetín, Valašské Meziříčí a Rožnov pod Radhoštěm. Kemp je obklopen podhůřím a hřebeny Vsetínských vrchů a ostatních valašských kopečků. Areál nabízí ubytování v krásně provedených chatkách a na rozlehlých loukách pro stany a karavany s možností přípojky el. energie. Součástí kempu je dětské hřiště, ohniště, ranč, občerstvení v místní restauraci a další.

V kempu je možné uspo-

řadat jakoukoliv akci od svateb, školních výletů, firemních a rodinných srazů až po motosrazy a další.

KONTAKTY:
rancbystricka@seznam.cz
+420 604 271 197- rezervace
ubytování, +420 603 463 315
- info, akce, skupiny

Dřevěnice Javorník v Jezerném

Stylová valašská chalupa Dřevěnice Javorník ve Velkých Karlovicích vzdálená 250 m od Skiareálu Kyčerka. Vynikající podmínky pro pěší turistiku, cykloturistiku, sjezdové i běžecké lyžování, skialpinismus - 9 zasněžených zimních středisek v okruhu 8 km, 15 značených cykloturistických tras, 50 km upravovaných běžeckých tras, výchozí místo pro pěší turistiku na Javorníky a Vsetínské Beskydy.

KONTAKTY:
www.jezerne.cz, tel.: +420 604 804 998

Vsacko, dva regiony v jednom

Valašsko - Horní Vsacko

a Střední Vsetínsko - Oblast v povodí Vsetínské Bečvy od jejího pramene až pod Jablůnku se nazývá Vsacko.

Zahrnuje dva svérázné regiony, které přináší nejenom zajímavou historii, ale také krásnou přírodu a spoustu příležitostí k pěším nebo cyklovýletům i odpočinek na březích přírodních koupališť.

vesnic, které k mikroregionu patří, jsou součástí regionu zvaného Vsacko, které v dobách třicetileté války tvořily jádro odboje proti císaři.

Dnes tvoří základnu pro bohatý kulturní život a výchozí bod pro letní a zimní turistiku.

Okolí Vsetína je protkáno dobře značenými turistickými trasami a cyklostezkami, které zavedou návštěvníky

plážích přehrady Bystřička, které se ještě na konci 80. let přezdívalo Valašská Riviéra.

Vsetín, město Jarmily Šulákové

Samotné město Vsetín je známé svou bohatou historií. Původní hrad založili templáři rytíři, zámek, který na jeho místě vznikl, vyloupil legendární slovenský zbojník

společně s 18. poledníkem.

V centru města na Dolním náměstí si návštěvník může prohlédnout průčelí domů z 19. a 20. století.

Je zde například dům se sgrafity s lidovým motivem z roku 1929, autorem je akademický malíř Jan Kobzáň.

Jako památky moderní architektury jsou na náměstí chráněny Rodingerův ob-

šek, který přímo navazuje na staletou tradici pivovarnictví ve městě.

Vsetín je také centrem folkloru celého Vsacka a rodištěm zpěvačky Jarmily Šulákové, která zde má své náměstíčko. Od názvu Vsetín je také historicky odvozen název celého regionu Vsacko.

Kraj dřevěnic a horských túr

Valašsko - Horní Vsacko je kraj známý především díky svému lidovému charakteru a srdečnosti svých obyvatel. Nachází se na horním toku řeky Vsetínská Bečva na moravsko-slovenském pomezí.

V podkově horských masívů Javorníků a Vsetínských Beskyd se spojilo devět vesnic a měst do geograficky uceleného území předurčeného svým charakterem ke všem formám rekreace, sportu a volnočasového vyžití.

Lidé v regionu dbají na soulad s principy ochrany životního prostředí, neboť mikroregion se nachází na území Chráněné krajinné oblasti Beskydy.

Odtud vzniklo také motto mikroregionu „Valašsko - Horní Vsacko = v harmonii s přírodou, v duchu svobody“.

Pocit svobody a dotek přírody je nakonec cítit v každém koutě tohoto romantického území.

Veškeré nabízené aktivity se totiž odehrávají v panensky čisté přírodě a jsou zaměřeny na zdravý životní styl.

Střední Vsetínsko, srdce Valašska

Město Vsetín spolu s okolními vesnicemi patří do samého srdce Valašska. Střední Vsetínsko je usazeno převážně ve Vsetínských Beskydech. Na jihu se ale dotýká Vizovických vrchů, na západě Hostýnských vrchů a na severu Beskyd. Dvanáct

na zajímavá místa opředená legendami o zbojnicích, na krásné vyhlídky i do útulných hospůdek, které poskytnou kvalitní občerstvení v podobě krajových specialit.

Mikroregion Střední Vsetínsko může nabídnout také rekreaci u vody. Ať už na březích vsetínské Bečvy nebo na

Juraj Jánošík. Jeho poslední majitelka Marie Baťová jej pak věnovala městu Vsetín.

Hned pod zámek je kostel Nanebevzetí Panny Marie, který vznikl z rytířského sálu, když původní dřevěný kostel na konci 17. století vyhořel. Pod kostelem se nachází zámecký park - Panská zahrada, kterou protíná řeka Bečva

chodní dům a budova někdejší Spořitelny města Vsetína z roku 1938.

Další dominantou náměstí je dům U Merkura postavený v novorenesančním slohu podle návrhu Michala Urbánka v letech 1898 - 1900.

Milovníci dobrého piva by neměli minout pivovar Valá-

NAŠE TIPY NA VÝLETY

Vsetínský zámek představí historii i výhled z věže

Původně renesanční zámek z počátku 17. století dostal dnešní klasicistní podobu v letech 1833-1834 za posledního šlechtického majitele Josefa z Wachtlerů.

DOMINANTA MĚSTA

Díky své poloze je kulturní památka dominantou Vsetína a zároveň i sídlem muzea s expozicemi zaměřenými na historii Vsetína, výtvarné umění, přírodovědu a místní lidové zvyky.

Součástí zámeckého areálu je přilehlý anglický park založený v 1. polovině 19. století se vzácnými dřevinami a romantickou stafáží umělé zřízení.

K hlavním turistickým lákadlům Zámku Vsetín patří téměř 60 metrů vysoká hranolová věž, která nabízí úchvatný rozhled na město a okolí. Otevřena je stejně jako celý zámek denně mimo pondělí od 9 do 17:00 hodin.

www.muzeumvalassko.cz

Valašská Riviéra, osvěžení v horách

BYSTRČKA - Přehradě Bystřička se v dobách největší slávy v osmdesátých letech přezdívalo Valašská Riviéra. Tehdy nejoblíbenější místo ke koupání na celém Valašsku má své kouzlo i pro současné návštěvníky.

Kromě osvěžující vody je zde půjčovna loděk, stylové kempy v duchu českého trampingu a v okolí lesy plné hub.

Nad přehradou je kopec Klenov opředený legendami. Stával zde templářský

hrad a zbojníci prý v jeskyních - dŕurách ukryli své poklady. Nedaleko je také kopec Santov, o kterém se zpívá v oblíbeném valčíku.

Přehrada Bystřička je rovněž místem, které po celé léto nabízí promítání filmů pod širokou oblohou.

Areál „letňáku“ se rovněž stává dějištěm několika festivalů. Jedním z největších je country festival Starý dobrý western, který se pravidelně koná na přelomu července a srpna.

Vsacký cáb láká turisty přes 90 let

Vsacký cáb patří ke kultovním místům obyvatel Vsetína a okolí. Jejich cílem je konkrétně už přes 90 let horská chata (přestavěná na hotel), která se nachází 12 km od Vsetína, ve výšce 821 m. n.m. Svým umístěním nabízí klidné podmínky vhodné k rekreaci a odpočinku, turistickým výletům, cyklistice. V letních měsících nabízí posezení na terase s výhledem na hřebeny Javorníků.

BIKERESORT VALAŠSKO – zábava pro vášnivé bikery, výletníky i rodiny s dětmi

Horní Vsacko a Střední Vsetínsko

je doslova prošípáno cyklostezkami.

Na své si tady přijdou milovníci nenáročných vyjížděk v údolích povodí **Vsetínského Bečvy** i fyzicky zdatnější cykloturisté, kteří s oblibou míří na hřebeny horských pásem **Javorníků a Beskyd**.

Milovníci klasického MTB zase ocení vsetínské a karlovské okruhy pro horská kola v délce 348 km. Valašsko nabízí ale ještě další level – adrenalinové bike areály v okolí Vsetína i na moravsko-slovenské hranici. Zájemci o „bajkování“ v tom nejnáročnějším terénu si zase mohou

užít své díky Bikeresortu Valašsko, který je nejstarším a největším definovaným cyklistickým územím v České republice. Jeho historie se píše od roku 2007. Bikery tam čekají především Bikepark Kyčerka a Bike aréna Vsetín. Kromě toho jsou na rozsáhlém území vybudovány

také traily ve Zděchově a na hranici se Slovenskou republikou ve Velkých Karlovicích.

TO MUSÍTE VIDĚT

BIKE ARÉNA VSETÍN

Na dohled od Vsetína v místní části Semetín se nachází lokalita s uměle vybudovanými traily. Najdete zde 15 kilometrů pohodových trailů, které se plynule vlní po zdejších kopcích. Jízdu zpestřují boule, klopenky, menší vlny a další zábavné nerovnosti.

BIKE PARK KYČERKA

Areál je umístěn na jižním svahu v údolí Pluskovec (700 m n. m.) ve Velkých Karlovicích ve známé turistické oblasti jen kousek od hlavního tahu Vsetín-Makov. K dispozici je kotevní vlek. Nabízí pestrou škálu tratí nejen pro XC/enduro jezdce, ale i pro free-ridové a sjezdové nadšence.

BIKE TRAILS VALAŠSKO

Nachází se hned ve třech lokalitách. V údolích Pluskovec a Léskové ve Velkých Karlovicích a ve Zděchově. V každé z těchto lokalit je vybudovaný trail. U Bikeparku Kyčerka se nachází asi 3 km dlouhý flow trail, který s dalšími tratěmi nabízí téměř 14 kilometrů trailů.

Liptál, vesnice folkloru a historie

LIPTÁL - Jméno Liptál pochází pravděpodobně z německého slova Liebthal či Liebenenthal - v překladu „milé údolí“. Obec leží u Vsetína směrem na Vizovice a na konci srpna se stává srdcem folklorního dění v celé republice. Členové místního valašského souboru Lipta zde desítky let pořádají Mezinárodní folklorní festival Liptálské slavnosti.

Návštěvníci ve vesnici ale najdou spoustu zajímavostí i mimo lidovou hudbu a tanec.

Kromě nádherné přírody, která láká turisty k výslapům v létě a běžkaře v zimě, vybudovali přímo ve vesnici naučnou stezku věnovanou

významné osobnosti učitele Františku Plachému, který zde působil na začátku 20. století.

Naučná stezka Františka Plachého má tři zastavení, provede vás celou vesnicí a představí nejenom osobnost místního buditele. Zavede vás také do obecního sadu, kde si obyvatelé Liptálu postavili roubenou zvoníčku.

Dále vás seznámí s historií hasičského sboru ve vesnici i Tělocvičné jednoty Sokol v Liptále.

Nová stezka v Panské zahradě učí děti poznávat přírodu a slovenštinu

VSETÍN - Ewo, pojd' si hrát je název nové naučné stezky v centru Vsetína. Dvanáct dřevěných tabulí, rozmístěných po Panské zahradě, je zaměřeno na místní přírodu, faunu a flóru. Součástí jsou panely na otáčecím principu, solární panel se zvuky ptáků, savců, obojživelníků nebo také panel pexesa. Popisky jsou v českém a slovenském jazyce.

Ve Zděchově postavili tradiční sušírnu na ovoce

ZDĚCHOV - Uprostřed obecního sadu nedaleko školy ve Zděchově stojí od roku 2019 nová sušárna ovoce. Návštěvníci mají možnost se seznámit s celým procesem tradičního zpracování plodů, které takto upravené mohou vydržet až dva roky. Sušené ovoce se na Valašsku používalo do krajových jídel jako jsou vyhlášené frgály nebo dnes už zapomenutá pomeraňa. www.zdechov.cz

Památník malíře je plný obrazů života pastevců ovcí na salaších

NOVÝ HROZENKOV - Památník malíře a grafika Antonína Strnadla naleznete v jeho rodné dřevěnici č. p. 451 v Novém Hrozenkově. V přízemí je umístěna jeho stálá výstava kreseb ze života na salaši. Půdní prostory památníku jsou upraveny na galerii, kde se vystavují díla umělců, jejichž život a tvorba jsou spjaté s Valašskem. www.novyhrozenkov.cz

Židovský hřbitov v Jezerném ukrývá hrob zakladatele skláren

VELKÉ KARLOVICE - Židovský hřbitov se nachází v údolí Jezerné a posledním pohřbeným zde byl v roce 1938 Alois Weis. Založen byl v roce 1887 a dochovalo se zde několik desítek náhrobků. Na hřbitově stávala také márnice, kterou za 2. světové války podpálili fašisté. Od roku 2000 o areál pečuje Židovská obec z Ostravy a byly do něj převezeny také pomníky z Rožnova pod Radhoštěm.

Cábské jezírko nabízí snivou atmosféru uprostřed lesů

MALÁ BYSTRICE - Cábské jezírko se nachází na katastru obce Malá Bystřice, 4 kilometry jihovýchodně od jejího centra, v části zvané Vaculov. Jezírko je již na území CHKO Beskydy a nachází se na úbočí vrchu Ptáčnice. Přímou k jezírku vás zavede Bařova naučná stezka. Vodní hladina láká svým tajuplným tichem, které naruší jen kvákání žab nebo plesknutí rybiho ocasu. Jezírko vzniklo při sesuvu, který přehradil jednu ze zdrojnic vodního toku Malá Bystřička, později bylo uměle prohloubeno a opatřeno hrází. A ještě jeden tip: nad jezírkem jsou v lese zajímavé pískovcové skály.

Arboretum Semetín nabízí cizokrajné dřeviny i staré domácí odrůdy

VSETÍN, SEMETÍN - Nachází se v osadě Semetín, která je součástí Vsetína a leží ve směru na Valašské Meziříčí. Dostanete se tam na kole po cyklostezce nebo autem. Na ploše 7 hektarů vás okouzlí téměř tisíc cizokrajných dřevin a rostlin. V této dendrologické sbírce planých i okrasných dřevin naleznete zástupce všech koutů zeměkoule. Ve druhé části je také sbírka tradičních ovocných dřevin Valašska a západního Slovenska. Všechny dřeviny jsou označeny českým i odborným názvem, eventuálně s uvedením jejich přirozeného místa výskytu. Součástí arboreta jsou také lesní porosty v různých stádiích růstu, ve kterých je možné pozorovat ukázky lesnických pěstebních prací, jako jsou obnova lesa nebo jeho výchova prořezávkou a probírkou. **Návštěvní období je od května do října, otevřeno denně od 8 do 19 hod.**

„Stará dáma“ nabízí nostalgický výhled na Rožnov a okolí

Rožnov pod Radhoštěm - Jednou z nových dominant dříve lázeňského města Rožnov pod Radhoštěm je od roku 2012 Jurkovičova rozhledna.

Jméno dostala podle slovenského architekta Dušana Sámo Jurkoviče. Svým romantickým vzhledem láká snoubence ke svatebním obřadům.

K rozhledně se dostanete pěšky z parkoviště Valašského muzea po zelené turistické značce, cca 30 minut. Nebo v sezóně z areálu Valašské dědiny.

Rožnovsko žije tradicemi, turistikou a Radhoštěm

Mikroregion Rožnovsko leží v Chráněné krajinné oblasti Beskydy. Je neodmyslitelně spjat s folklórní tradicí a dřevěnými lidovými stavbami soustředěnými v Rožnově pod Radhoštěm ve Valašském muzeu v přírodě, kde se celoročně koná několik desítek folklorních a kulturních akcí.

Rožnovsko ale není pouze Rožnov, patří sem devět okolních valašských vesnic a měst (Horní Bečva, Prostřední Bečva, Dolní Bečva, Vigantice, Vidče, Hutisko-Solanec, Valašská Bystřice, Rožnov pod Radhoštěm, Zubří).

Valašské pastevectví

Rožnovsko bylo dlouho centrem valašského způsobu hospodaření.

Přímo v Rožnově sídlil slavný rod valašských vojvodů Kramolišů (dodnes je po nich pojmenována městská část Kramolišov), kteří po staletí rozhodovali, kde a kolik ovcí se bude pást a kolik musí pastýři odvést vrchnosti desátků v podobě žinčice, brynze a sýra, toho valašského parmezánu.

Hrad, lázně, žinčice

Nad Rožnovem se ještě v 19. století tyčil kamenný hrad. K jeho troskám dnes vede naučná stezka. Městečko bylo ještě na začátku 20. let klimatickými lázněmi. Hostům do tamní kašny každý den nosil bača z Radhoště v putence čerstvou žinčici, která jim měla léčit žaludeční potíže. Ve městě dnes v bývalém pivovaru působí lázně, které pro změnu využívají blahodárné účinky chmelového moku.

Pustevny, Radhošť

V nedalekém horském středisku Pustevny (1018 m n.m.) můžete zase obdivovat soubor dřevěných staveb architekta Dušana Jurkoviče, jehož „lidová secese“ dodnes plní návštěvníky úžasem. Na Pustevnách je v provozu také zbrusu nová Stezka v oblacích. Z Pusteven pak vede hře-

benová trasa kolem sochy pohanského boha Radegasta až na posvátnou horu Radhošť (1129 m n.m.), která je významnou církevní památkou díky kapli a sousoší sv. Cyrila a Metoděje.

Koupání, cyklistika

Rožnovsko je požehnaným krajem také pro milovníky koupání v přírodě. Přehrada Horní Bečva už desítky let láká k osvěžení, stejně jako přírodní biotop na Prostřední Bečvě. V regionu jsou k dispozici také další koupaliště. Návštěvníci rovněž ocení hustou síť naučných stezek a turistických tras, golfové hřiště nebo projížďky na koních.

HORNÍ BEČVA Romantické letní koupání v horách

Rádi se koupete v čisté horské vodě, rybaříte, houbaříte, jezdíte na kole a přitom se nechcete prodírat davy rekreatantů? Zajeďte si k přehradě v Horní Bečvě a dostanete všechno v jednom balíčku. Tam, kde tato romantická horská vodní nádrž končí, jsou už jenom pohraniční hvozdy a začíná Slovensko.

Pláže jsou zde travnaté, vstup do vody písčité a pozvolný. Na levém břehu je kemp a v okolí penziony. Pivo nebo jídlo si můžete dát ve stánku u vody či v blízkých restauracích.

Zaparkovat můžete třeba u jižního břehu přehrady. V létě zde funguje také půjčovna loďek a šlapadel.

Vodní nádrž Horní Bečva vybudovali ještě za války němečtí správci na horském potoce Bečva.

Vodní plocha zabírá patnáct hektarů.

Valašské muzeum v přírodě slaví 95 let

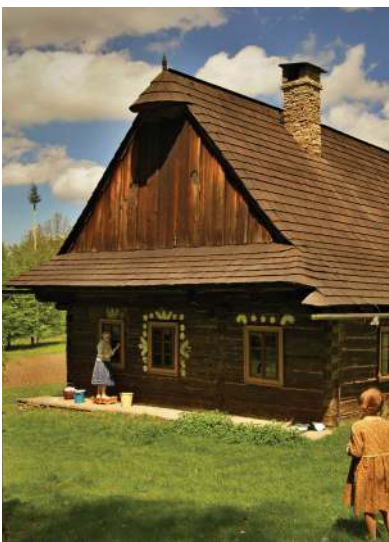
Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm je největší a nejstarší skanzen ve střední Evropě. Muzeum před devadesáti pěti lety založili sourozenci Jaroňkovi a je národní přírodní a kulturní památkou. Nachází se zde více než 100 originálních památkově chráněných objektů z celého Moravského Valašska.

Dřevěné lidové stavby byly přeneseny do prostředí městského parku (Dřevěné městečko) a na přilehlou stráň (Valašská dědina a Mlýnská dolina). Dvě poslední jmenované části tvoří živé muzeum. Technické vodní stavby, mlýn, pila a hamr jsou v provozu, na políčkách Valašské dědiny se pěstují tradiční plodiny, obyvatelé chovají drůbež a dobytek.

V prostorách Valašského

muzea v přírodě se každoročně konají vystoupení národopisných souborů v rámci celoročního folklorního festivalu „Valašský rok“, sestávajícího z 60 programových akcí.

Valašské muzeum v přírodě ročně navštíví více než půl milionu návštěvníků.

PŘEVZATO Z www.visitroznov.cz

Královna cyklostezek vás provede Bečvou od pramenů až po její splnutí s Moravou

Cyklostezka Bečva nabízí příjemnou a bezpečnou jízdu pestrou krajinou od horských úbočí až po údolní nivy. Velká část cyklostezky je vedena po nově vybudovaných úsecích s vyloučením motorové dopravy.

Kromě moderně upravených povrchů v centrech měst a vesnic vás čekají také romantické projížďky po zpevněných lesních a polních cestách.

Jen minimum kilometrů zatím strávíte na silnicích. I tady se se ale počítá s tím, že v dohledné době se od pramenů Vsetínské a Rožnovské Bečvy dostanete až po soutok Bečvy s řekou Moravou bez obav z automobilové dopravy.

A co dál? Cyklisté se během výletů mohou těšit především na krásnou přírodu Beskyd, na samoty s valašskými

PRO CYKLISTY I INLINE. Cyklostezka Bečva nabízí vyžití pro každého.

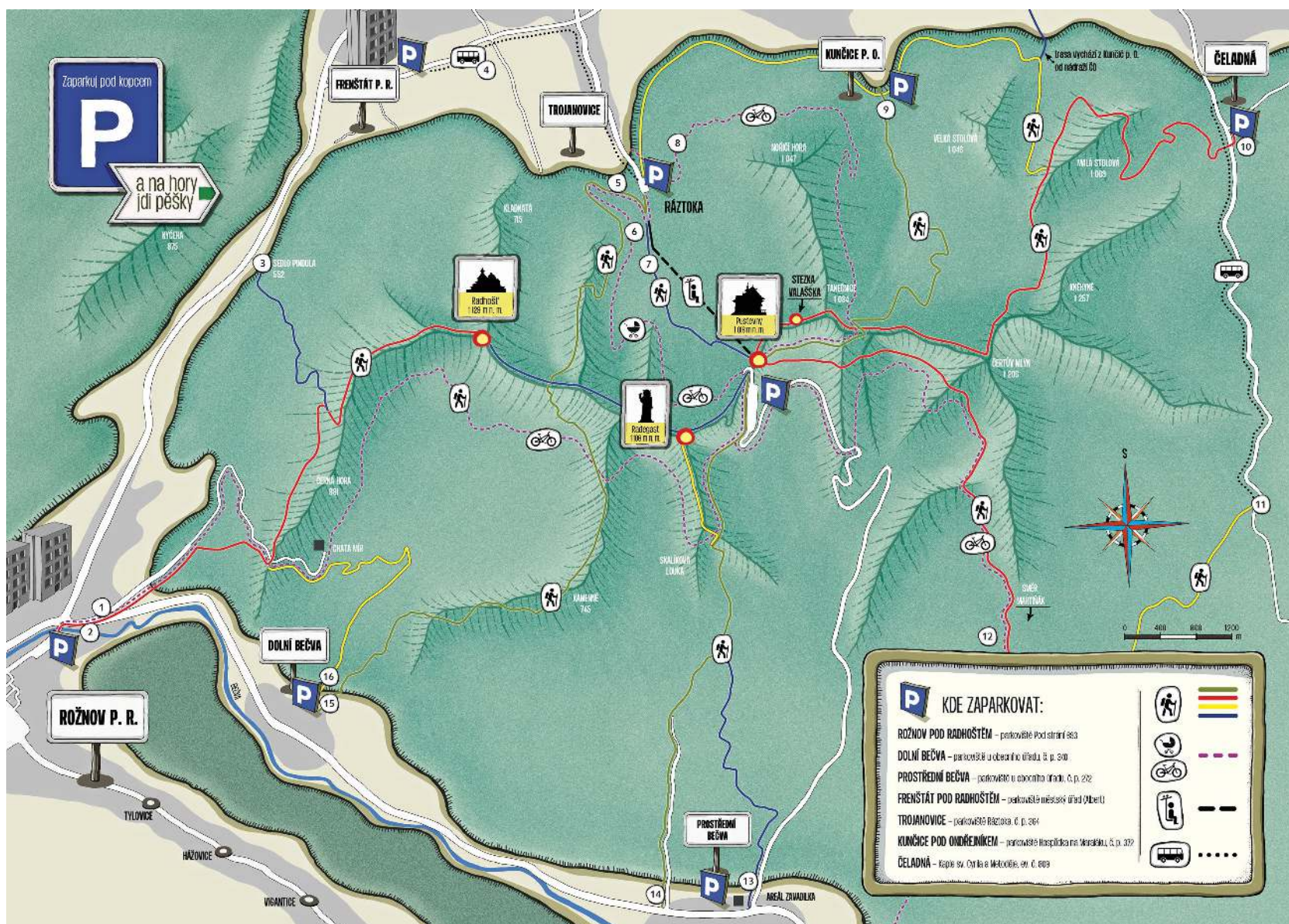
chalupami roztroušenými po kopcích, vesnice plné dřevnic a městečka s množstvím zajímavých památek. Nezapomeňte si projít historická centra Rožnova pod Radhoštěm, Vsetína, Valašského Meziříčí, Hranic, Lipníku nad Bečvou nebo Přerova. Přímo na trase nebo v jejím těsném sousedství můžete navštívit

také muzea, zámky a hrady.

Cyklostezka Bečva měří od pramenů stejnojmenné řeky v Beskydech až po své ústí v Přerově celkem 160 kilometrů. Na cyklomapách má označení C1.

Tuto „Královnu cyklostezek“ můžete absolvovat na kole, koloběžce, bruslích nebo třeba jen pěšky.

Bud' hrdina! Zdolej bájný Radhošť jak za starých časů Zaparkuj na úpatí a na hory jdi pěšky

Pustevny a Radhošť patří snad k nejznámějším turistickým cílům na Valašsku. Každou sezonu míří na posvátnou horu starých Slovanů i všech pravověrných Valachů a Lachů tisíce návštěvníků. Především o víkendech doslova blokuji přístupové silnice směr Pustevny stovky aut. Jde to ale i jinak.

Na horu, kde sídlí slovanský bůh Radegast, se dá jít po udržovaných stezkách a cestách pěšky i s kočárkem nebo na kole.

Radhošť je tímto způsobem dostupný z šesti směrů. Kdo se nebojí udělat něco pro své zdraví i pro beskydskou přírodu, může vyrazit třeba hned.

Stylová mapka vám pomůže najít cestu

Vybrat ideální trasu může zájemcům pomoci kreslená mapka (viz obrázek), kterou si můžete vyzvednout v informačních centrech po celém území v podhůří Beskyd.

Stylová mapka přehledně ukazuje nejenom místa, odkud se dá z podhůří Pustevny

nahoru dostat. Nechybí v ní ani popis a doporučení, kde je vhodné zaparkovat automobil, případně kam je dobré dojet vlakem nebo autobusem a pak vyrazit na hory pěšky.

A odkud můžete vyrazit? Z Rožnova pod Radhoštěm, Frenštátu pod Radhoštěm, Trojanovic – Ráztoky, Kunčice pod Ondřejníkem, Čeladné, Prostřední či Dolní Bečvy.

Náš tip na červenec: Zúčastněte se pouti

Pokud potřebujete kromě mapky a cíle také ideu takové-

ho výslapu, můžete 5. července vyrazit stejně jako lidé z okolních vesnic na pouť ke kapličky sv. Cyrila a Metoděje. Letos tento den vychází na neděli. Podrobnosti najdete na webových stránkách Matice Radhošťské www.maticeradhost.cz.

Nejkratší trasa na radhošťský hřeben pak vede z Dolní Bečvy. Zaparkovat auto můžete ve středu vesnice. Nahoru vás vyvede zelená turistická značka. Připravte se ale na strmé stoupání.

ROŽNOV P. RADHOŠTĚM Golf přináší ten správný relax po náročném dni

Hra gentlemanů už přes dvacet let přináší pohodovou zábavu návštěvníkům Valašského golfového klubu nedaleko Rožnova pod Radhoštěm.

Příjemné devitijamkové hřiště nabízí prostorný driving range se třemi krytými odpaly, putting, chipping, green, cvičný banker a útulnou recepci s krbem a venkovní zastřešenou terasou. Areál je dostupný také pro milovníky golfu bez zelené karty. Zájemci si mohou vychutnat také tenis na dvou kurtech, které jsou součástí klubu. Golfový klub najdete po pravé straně několik metrů od výjezdu z Rožnova pod Radhoštěm směrem na Dolní Bečvu a Slovensko.

Repro: visit-valassko.cz

SOLÁŇ

Bohové odsud opouštěli Zemi

Ríká se jí také odrazíště bohů či hora umělců. Posvátná hora Soláň (861 m.n.m.) leží asi 10 kilometrů jihovýchodně od Rožnova pod Radhoštěm a odedávna přitahovala umělce. V Čarťácké hospodě pod vrcholem se scházeli malíři, spisovatelé a hudební skladatelé – Jiří Mahen, Jan Drda, František Podešva, Jan Kobzáň, Alois Schneiderka, Karel Hofman a další. Od roku 2006 stojí na vrcholu zvonice. V domě pod ní se nachází Valašský ateliér u Hofmanů s galerií, zahradou, penzionem a památníkem Karla Hofmana.

BIOTOP, koupání bez chemie

PROSTŘEDNÍ BEČVA

– Koupání v přírodě a bez nebezpečí. Romantický standard, který už pět let plní přírodní biotop v Prostřední Bečvě.

Areál se nachází na pravém břehu Rožnovské Bečvy naproti parkovišti u obecního úřadu.

Biotop je vlastně koupaliště, které nepotřebuje k čištění vody žádnou chemii. Veškerou práci v tomto ohledu zajišťují speciální nádrže osázená

vodními rostlinami. Voda z koupaliště se tam jen přecherává a rostliny si už se špinou poradí. Vyčištěná voda pak odtéká malým potůčkem zpět do koupaliště.

Biotop je tak velmi vhodný i pro alergiky. Koupaliště má brouzdaliště pro děti i plaveckou část s maximální hloubkou 2,5 metru a skluzavku.

K dispozici jsou také moderní převlékací kabiny, venkovní sprchy a nechybí bufet s občerstvením.

Projděte se korunami stromů

PUSTEVNY – Kdo by nechtěl vidět svět z ptáčích perspektiv? Stejně jako jestřáb můžete také vy shlížet na koruny vzrostlých smrků a nechat se ovívat vánkem přicházejícím od Radhoště díky nové stezce, která prochází doslova korunami stromů.

Stezku Valaška najdete pod vrcholem Tanečnicka, nedaleko horní stanice lanové dráhy na Pustevnách. Nejvyšší patro vyhlídkové věže je ve výšce

1099 metrů nad mořem a nabízí rozhled, který doposud měli v Beskydech jen ptáci. Za dobrého počasí tak uvidíte nejenom vrcholky Beskyd, ale také Jeseníky, Velkou Fatru, Považský Inovec či haldy v polském Rybníku.

Kromě toho vás čeká ve výšce 54 metrů nejdelší tzv. skywalk i lanový chodník.

Více informací najdete na webových stránkách

stezkavalaska.cz

ÚSTÍ Pumpováním dosáhnete dokonalosti

Jezdíte rádi na kole, koloběžce, longboardu nebo kolečkových bruslích a už vás nebaví jezdit jen po cyklostezce nebo skateparku? Přijďte si zajezdit na modulárním pumtracku do Ústí.

Pumtrack je jedinečný typ dráhy, který používá pumpování (pohyb nahoru a dolů) jako hnací sílu namísto šlapání.

Díky tomu se naučíte držet rovnováhu, ovládat své kolo a získáte potřebné jízdní dovednosti. Jízda na pumtracku je bezpečná a zábavná a je vhodná pro všechny dovednosti, druhy a velikosti kol či koleček.

Pumtrack najdete v místním sportovním areálu vedle Kavárny Sokol klub Ústí, kde se nachází také dětské hřiště a antukové kurty. Areál je otevřen veřejnosti denně.

REGIONÁLNÍ NEJ

675

Nejvýše položená osada okresu Vsetín je Pulčín (675 m n. m.). Spadá pod obec Francova Lhota.

Hornolidečsko, to jsou čerti, vypálené osady a betlém

Ráj pro horolezce i houbaře leží v úpatí Vizovických vrchů a Vsetínských Beskyd

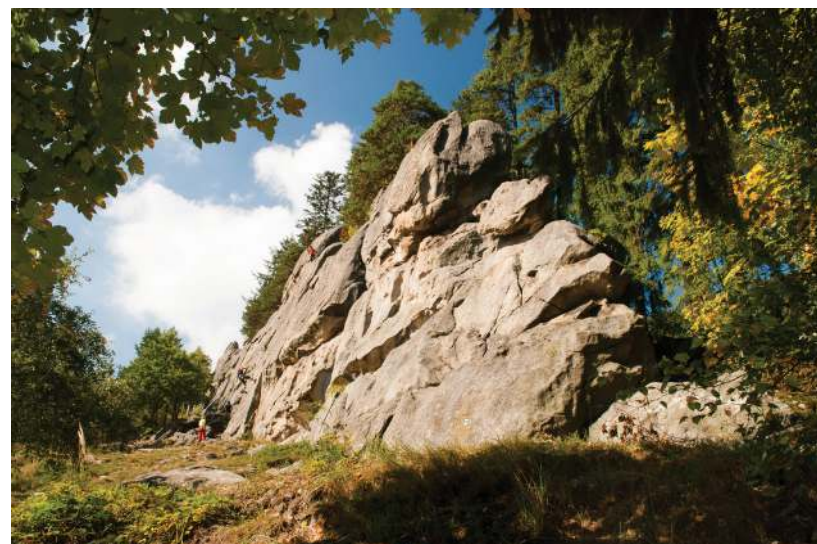
V KROJI. Hornolidečsko žije lidovými tradicemi jako za starých časů.

Hornolidečsko je oblast Valašska, která patří do povodí řeky Senice. Spadá do ní 15 vesnic (Francova Lhota, Horní Lideč, Lačnov, Lidečko, Střelná, Študlov, Valašská Senice, Valašské Příkazy, Valašská Polanka, Lužná, Prlov, Pozdřechov, Leskovec, Seninka, Ústí.) Je to oblast se svěbytnými a stále živými lidovými tradicemi. Pokud vám něco říká pojem valašští čerti, je to právě tato část Valašska, kde se mikulášské pochůzky s velkými skupinami postav v ovčích kůžích a se zvonci stále udržují v původní podobě.

Magnet pro turisty i cyklisty

Hornolidečsko je ale také oblast neopakovatelných skalních útvarů opředených legendami (Pulčín, Lidečko, Lačnov) a rájem pro horolezce.

Pro pěší i cykloturistiku jsou zde zajímavé procházky a vyjížďky, stejně tak hřebenové túry po vrcholcích kopců. Krásné výhledy na značnou část Moravy i Slovenska poskytují hned dvě rozhledny – v Senince a ve Francově Lhotě. Navíc se zde buduje cyklostezka Bečva – Vlára – Váh.

VE SKALÁCH. Údolí řeky Senice je rájem pro začínající i zkušené horolezce.

Rodiště kardinála i sportovců

Hornolidečsko je také rodištěm významných osobností. Francova Lhota se může pochlubit „svým“ kardinálem Štěpánem Trochou, který zažil nacistické i komunistické lágry. Lužná má zase svého olympionika, běžce Ludvíka Lišku, který byl společně s Emilem Zátopkem účastníkem olympiády v Helsinkách v roce 1952.

Tragické osudy na sklonku války

Hornolidečsko je ale také oblast, kde na sklonku 2. světové války ustupující německá armáda vypálila a vyvražдила Vařákovy paseky v Lačnově, Juříčkův mlýn v Leskovci a vesnici Prlov.

Je také domovem největšího mechanického dřevěného betlému v Česku.

Je umístěn v Horní Lidči a kromě svaté rodiny jsou v něm zobrazeni tradiční řemeslníci i nejznámější objekty Zlínského a Trenčianského kraje.

Kardinál Štěpán Trochta si prošel německými i komunistickými lágry

FRANCOVA LHOTA – Muzeum kardinála Štěpána Trochty mají už pět let v jeho rodné Francově Lhotě. Slavný rodák byl 17. biskup v Litoměřicích (1947–1974), řeholník a jeden ze zakladatelů české provincie salesiánů.

Za německé okupace si kvůli podpoře odboje Štěpán Trochta prošel několik koncentračních táborů s doložkou RU (z něm. Rückkehr unerwünscht, návrat nežádoucí, pozn. red.). Od začátku padesátých let byl pronásledován komunistickým režimem a ve vykonstruovaném procesu dostal

25 let v nejtěžších žalářích. V roce 1960 byl propuštěn na amnestii, ani poté ale neskončila šikana jeho osoby. Zemřel v roce 1974

na mrtvici doslova uřván krajským církevním tajemníkem Karlem Dlabalem.

Muzeum svému rodákovi otevřeli ve Francově Lhotě v jeho rodném domě s čp. 55. Je zde zachována

místnost s původní kuchyní. Stálou expozici místní vytvořili podle kardinálova biskupského motta: Práce – obět – láska. Vystavené exponáty získalo muzeum od rodinných příslušníků nebo dalších obyvatel vesnice.

Cyklostezka BEVLAVA propojí Valašsko se Slovenskem

UŽ BRZY. Připravovaná mezinárodní cyklistická magistrála se v Ústí napojuje na již hotovou cyklostezku Bečva. U budoucího křižování obou tras stojí hejtman Zlínského kraje Jiří Čunek.

BEVLAVA - Cyklisté se již brzy dočkají propojení dvou valašských cyklostezek Bečva a Bevlava (Bečva-Vlára-Váh). Cílem projektu je vybudování spojitých cyklostezek o celkové délce 50 km, která propojí obě příhraniční oblasti.

Tato magistrála mezinárodního významu vede nádherným údolím řek Senice a Vlára a překonává masiv Bílých Karpat.

Díky své terénní náročnosti je velmi vhodná pro všechny věkové kategorie. Po její trase cyklisty provedou jednotné informační tabule, na kterých najdou zajímavosti z okolí. Výstavbu cyklostezky BEVLAVA podpořil Zlínský kraj příspěvkem ve výši 12 milionů Kč. Celkové náklady přesáhnou 100 milionů korun. První etapa bude dokončena již v letošním roce.

PETRU ZDAR!

Lačnovské rybníky

Mezi Horní Lidči a Lačnovem se rozprostírají tři Lačnovské rybníky. Vodní plochy o rozloze 14 ha jsou v péči Českého rybářského svazu, který je také vybudoval.

Rybníky slouží zejména ke sportovnímu rybolovu. Z ryb zde žije sumec velký, kapr obecný, amur bílý, tolstolobik bílý, lín obecný, plotice obecná, úhoř říční a další.

Pod horním rybníkem je malý kemp a místo ke stanování. Nad prostředním rybníkem je možnost občerstvení a ubytování v Rybárně Lačnov.

ŠLÁPNĚTE DO PEDÁLŮ

Hornolidečsko jako na dlani

Hornolidečská magistrála je terénní cyklotrasa. Má dva okruhy, Hornolidečský a Polanecký. V terénu je značena modrým cykloturistickým značením.

Cestu můžete začít v Horní Lidči, odtud pojedete do Valašských Příkaz. Pak se vydáte přes Študlov do Střelné, kde se nachází turistická zvonice a odpočívadlo.

Rozhledny, skály, historie

Dále trasa vede kolem rozhledny na Čubově kopci, jediné rozhledny na české straně Javorníků. Od ní sjedete ke Kobzově lípě a pak vyšlapete ke kapli sv. Huberta ve Valašské Senici.

Odsud trasa vede až na rozcestí Radošov, které se nachází kousek od Pulčinských skal a národní přírodní rezervace Pulčín. Následuje průjezd nad vesnicemi Lužná a Valašská Polanka směrem k Leskovci, kde se nachází vypálený Juříčkův mlýn.

Z Leskovce vede trasa na druhý břeh řeky Senice k rozhledně Vartovna, která nabízí úchvatné rozhledy do blízkého okolí. Pak pokračujete přes Pozděchov na Vařákovy Paseky, do Lačnova a zpět do Horní Lidče. Popsaný okruh má přes **62 kilometrů** s převýšením **2236 metrů**.

JUŘÍČKŮV MLÝN - VAŘÁKOVY PASEKY - PRLOV

Temná turistika ve stopách komand SS na konci 2. svět. války

Dnes bychom řekli, že to bylo jak ze špatného filmu. Zatímco se lidé na jaře 1945 těšili na blížící se osvobození, německé okupační jednotky se svými komandami stále vykonávaly odvetné akce na civilním obyvatelstvu.

Posledních 30 dní války se tak stalo ještě větší černoú mýrou především pro obyvatele vesnic a osad na Hornolidečsku, kde ukrývali partyzány. Pro gestapo totiž pracovala síť informátorů, provokatérů a udavačů. Nikdo

si nemohl být jistý, kdy se komando objeví právě u jejich domu.

Poprvé pohltily plameny **usedlost s mlýnem rodiny Juříčkovy v Leskovci**.

Stalo se tak **3. dubna 1945**. Gestapo tam odhalilo bunkr a lazaret. Zahynula tam tehdy pětičlenná rodina Jana Juříčky a tři partyzáni, kteří se u nich ukrývali.

Pak následovalo **19. dubna** vypálení osady **Ploština**, která se stala po válce symbolem vypálených samot na

sklonku 2. světové války.

V pořadí dalším místem, které lehlo popelem, byl **Prlov**. Tam **23. dubna** jednotky SS vypálily osm usedlostí a popravili celkem 23 obyvatel, včetně dvou mladých žen.

Posledním místem, kde ustupující nacisté vykonali svou pomstu na civilním obyvatelstvu, byly **2. května Vařákovy paseky v Lačnově**.

Do tragédie paradoxně už vyhrávala hudba z nedalekých Valašských Klobouk, které oslavovaly osvobození.

Pasekáři tam tehdy doplatili na partyzánskou akci, během které byli zastřeleni němečtí radisté.

Poté nastoupilo SS komando a osadu vypálilo. Nejprve ale z budov vyhnali dobytek a 14 obyvatel z chalup.

Ty pak odvěkli nejprve na faru do Valašské Polanky a následně do Hošťálkové, kde je mučili a následně popravili.

Tragickému osudu unikly jenom matky se svými dětmi, za které se přimluvila německá farská kuchařka.

Juříčkův mlýn Leskovec, 3.4.1945

Objekt stál mimo vesnici. Partyzáni tam měli kromě lazaretu ukrytou také vysílačku, rozmnožovací tiskařský stroj, zásobu zbraní a munice. Svě patenty tam uschoval také vsetínský Edison Josef Sousedík.

Osudného 3. dubna 1945 se v úkrytu nacházelo celkem pět partyzánů. Z obklíčení se dostali pouze dva.

Nacisté na místě popravili celou rodinu Jana Juříčky včetně dospívajících dětí.

Na místě tragédie je dnes památník a vede k němu naučná stezka. Začíná v Leskovci na rozcestí

U Luckých. Je dlouhá tři kilometry a má pět zastavení.

Zájemci o prohlídku pietní místnosti v torzu Juříčkovy usedlosti mohou v pracovní dny dopoledne volat na Obecní úřad v Leskovci na tel.: 571 446 330, odpoledne a o víkendech (den předem) na číslo: 603 793 726.

Prlov 23.4.1945

Vesnici v ranních hodinách obklíčilo na 600 příslušníků komanda pro zvláštní určení a komand SS a Josef. Do odpoledních hodin vyslýchali občany v místním hostinci a poté vypálili osm usedlostí, v nichž uhořelo 15 lidí.

Celkem však v důsledku

dalších akcí stíhacích jednotek SS přišlo o život 23 osob spjatých s událostmi v Prlově.

Dnes tragické vyústění války ve vesnici připomíná především památník, který se nachází před obecním úřadem. Obyvatelé obce také vytvořili expozici věnovanou konci druhé světové války a hlavně prlovské

tragédii. Místnost, kde se výstava nachází, je přístupná po celý rok. K dispozici je i průvodce.

Svou návštěvu ale zájemci musí nahlásit tři dny předem, otevřeno je denně od 8 do 18 hodin. Kontaktní telefon 605 362 877.

Tématem se také zabývají hned dvě zastavení Naučné stezky Prlovským lesem.

Vařákovy paseky Lačnov, 2.5.1945

Druhého května se u jedné ze čtrnácti chalup zastavili němečtí radisté. Jednoho neozbrojeného vojáka partyzáni zastřelili a další jim utekl.

Jeho svědectví pak přivolalo na pasekáře odvetu ustupující německé armády.

Z nedalekých obcí se nesla hudba oslavující příchod osvoboditelů a tehdy vzplály první chalupy. Esesáci o dva dny později popravili čtyři obyvatele pasek v Hošťálkové.

V místech, kde stávala usedlost rodiny Vařákovy, je dnes památník.

V roce 2015 vyrostla na horním konci Lačnova

vědecká replika chalup. Vzniklo zde muzeum, které připomíná život pasekářů na začátku 20. století i stálá expozice vypálených osad v obci Lačnov a Lazy pod Makytou – Mladoňov na Slovensku.

Muzeum je otevřeno po telefonické dohodě na tel. 733 792 678, 571 447 481 nebo 603 863 294.

Kelečsko, rodný kraj dobrých rodáků a režiséra Vojtěcha Jasného

Mikroregion Valašskomeziříčsko - Kelečsko nabízí živou historii, tradice, poutní místa a cyklotrasy

Pamatujete si na poslední věty, které pronesl vypravěč ve slavném snímku Vojtěcha Jasného Všichni dobří rodáci? „Tady je tvůj Rhodos a tady skákej. A co jsme si upekli, to si také sněžeme atd.“ Stárnoucí Očenáš v podání Vlastimila Brodského (valašského patriota, dětství strávil u prarodičů ve Vsetině-Rokytnici, pozn. redakce) šlapa na kole v krásné zvlněné krajině. Přestože byl film natáčený na Vysočině, příběh je zasazený na Kelečsko, rodného kraje Vojtěcha Jasného.

DOPORUČUJEME

Krajina je zde skutečně valašsky zvlněná, ale ne tak, jak v nedalekých Beskydech. Je otevřená, přátelská a jakoby zvala na cykloprojížďky nebo turistické vycházky. Směrem k horám leží zase Valašskomeziříčsko. Tyto dva regiony jsou spolu propojeny zvláštním poutem, které jako sametová stužka kopců drží poslední baštu Valaška před vstupem do Moravské brány u Hranic a dál na roviny úrodné Hané.

Kelč, město výrobců dýmek

Kelč je jedno z nejstarších městeček v Česku. Osídlení je zde doloženo už před pěti tisíci lety. Byla po něm pojmenována Kelčská pahorkatina a také nejvyšší hora Hostýnských vrchů Kelčský Javorník

V ZÁMECKÉM PARKU. Zámek Lešná je oblíbeným cílem rodin s dětmi.

(865 n. m.), kde od roku 2015 stojí rozhledna.

Historie Kelče je především historií výroby dýmek. Řemeslo připomíná stálá expozice ve městě. Valašské dýmky z Kelče se vyvážely po celé Evropě. A jedna ze zásilek dokonce skončila na dně moře i s Titanicem. Přímou ve městě je také památková zóna se zámeckým areálem. Ve městě se kromě slavného režiséra narodili také hudební skladatelé, bratři Jaroslav a Petr Kříčkovi. V jejich rodném domě je teď stálá expozice o životě a díle všech tří sourozenců. Jaroslav a Petr Kříčkovi měli totiž ještě sestru Pavlu,

kteřá byla spisovatelkou.

Valmez - město, kde věznili Maryšu

Městu Valašské Meziříčí zkráceně Valmezu se kdysi přezdívalo Valašské Atény. Tuto pověst města plného vzdělávacích institucí ale v 19. století kazila ženská věznice, ve kterou se na čas proměnil zámek Žerotínů.

V celách zámku si údajně odpýkala svůj trest za otrávení manžela také žena, jejíž příběh inspiroval bratry Mrštíky k napsání slavného dramatu Maryša. Zámek dnes slouží veřejnosti. Jsou zde koncertní a divadelní sály i

stále expozice. Ve městě se mimo jiné nachází také další zámek, městská památková zóna a nejstarší hvězdárna na severní Moravě.

Dva mikroregiony v jednom. Valašskomeziříčsko a Kelečsko jsou velkým lákadlem především pro turisty na kolech i pěší. Nabízí i náročnější výlety do Hostýnských vrchů a Vsetínských nebo Moravskoslezských Beskyd, které tuto oblast obklopují. Je to region známý kulturním děním i stále živými tradicemi.

Jen několik kilometrů od Valašského Meziříčí směrem na Hranice na Moravě se například nachází městečko

Lešná, v jehož centru stojí barokní zámek s překrásnou anglickou zahradou.

Směrem ke Vsetínu zase leží vesnice Jarcová, známá skálami zvanými Jarcovská kula. Pro milovníky zázraků nabízí zase obec Zašová studánku Stračku s léčivou vodou a poutním mariánským kostelem.

K mikroregionu Valašskomeziříčsko-Kelečsko se hlásí 16 měst a obcí (Branky, Choryně, Jarcová, Kelč, Kladeruby, Kunovice, Lešná, Loučka, Mikulůvka, Oznice, Podolí, Police, Střítež nad Bečvou, Valašské Meziříčí, Velká Lhota, Zašová)

VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

Zkuste ruční tkaní gobelínů

Moravská gobelínová manufaktura ve Valašském Meziříčí si zachovala tradiční ruční výrobu. Mezi nejslavnější díla gobelinky patří opona Národního divadla v Praze. V objektu je také otevřena Schlattauerova kavárna.

ZAŠOVÁ

Zázračný pramen Stračka uzdravuje

Poutní místo Stračka vzniklo u pramene, který vyvěrá ze země u lesa pod svahem kopce Pohoř. Mezi lidmi je pramen známý jako pramen zázračné vody. Nachází se nedaleko kostela v Zašové.

MIKULŮVKA

Koupaliště, kde můžete stanovat

Koupaliště v Mikulůvce, to je koupání v příjemném přírodním prostředí. Areál nabízí vyžití pro rodiny s dětmi. Ke koupání jsou k dispozici dva bazény. V areálu je také posezení v bufetu a možnost stanování.

KELČSKÝ JAVORNÍK

Rozhledna ve tvaru hodin

Nejvyšší hora Hostýnských vrchů Kelčský Javorník (865 m n. m.) se od roku 2015 pyšní rozhlednou. Vyhlídková věž má 35 metrů a nabízí kruhový výhled do všech světových stran.

VELKÁ LHOTA

Unikátní kostel Jana Karafiáta

Dřevěný toleranční kostel ve Velké Lhotě je unikátní kulturní památkou. Byl postaven v roce 1783 a nebyl nikdy přestavěn. V letech 1875–1895 zde jako farář působil autor oblíbené knihy Broučci Jan Karafiát.

Poznejte Valašsko s medvědem Jurou

Vítejte v regionální hře Poznááme Valašsko. Průvodcem hry je medvěd Jura.

Naše regionální hra může být zábavou jak pro děti, tak pro dospělé. Hra potrvá od 1. června do 30. září letošního roku. Po zajímavých místech na Valašsku, které třeba ještě neznáte, vás provede herní brožura, která vám napoví, kde je umístěno dvacet razítek.

Hrací brožurka ve všech „íčkách“

Hrací brožurku si můžete vyzvednout v jakémkoliv Turistickém informačním centru na Valašsku.

Brožurka obsahuje nejen herní plánec, ale také poskytně skvělé tipy, co lze na Valašsku vidět a zažít.

Do hry se můžete zapojit i stáhnutím herního plánu z webových stránek

www.poznavamevalassko.cz.

Program na celé prázdniny

Budete i vy letos putovat s medvědem Jurou? S dobrodružnou hrou budete mít s dětmi program na celé prázdniny! Pokud navíc nasbíráte plný počet razítek, budete zařazeni do hlavního slosování o zajímavé ceny. Letos je pro vás připraveno i jedno bonusové místo s pokladem, které však najdete až po vyplnění tajenky a absolvování všech dvaceti míst.

CO MŮŽETE VYHRÁT?

3x Rodinný vstup do wellness Grand hotelu Tatra, **2x** Ubytování pro 2 osoby na 1 noc v Grand hotelu Tatra, **5x** rodinný pobyt na 1 noc v Horském hotelu Kohútka, **2x** partnerský pobyt v pivních lázních v hodnotě 2 700 Kč, **5x** rodinný vstup do Pohádkových lázní, **3x** poukaz na večeři v Restauraci u Vychopňů v hodnotě 1000 Kč, **5x** vstupenka pro 2 osoby na představení dle vlastního výběru v kinu Vatra Vsetín.

Bojíte se na Valašsku jazykové bariéry? S námi se neztratíte!

ajziboňák - železničář
ani zbla - vůbec, ani trochu

ba – ano (přisvědčuje vůli jiného), třebas

ba né - ale ne

ba-ba - bud' - anebo

babinec - kupka sena

nebo shrabané proschlé trávy

bařina - mokřina, louže

cérka - dívka

frgál - vdolek, většinou hruškový, tvarohový nebo makový

hařery - borůvky

hen tam! - támhle
jak je ti? - jak se jmenuješ

ogar - chlapec

rača - strná stráž

roba - žena

synek - mladík

střešňa - třešeň

tož, toš - tak

tož, tož ba, tož baže,

šak ba - ano, jistěže,

zcela jistě, zcela určitě, samozřejmě (zdůrazněně přitakání)

valaška - sekyrka na dlouhém toporu nebo

ovce původního valašského plemene

zabluščit' - rozdělat oheň, zatopit

Valašské přísloví:
Život je krásný, ale člověk musí být pořád' trochu opitý.

Pro další aktuální překladatelské oříšky navštivte

www.valassky.cz

OCHUTNEJTE S NÁMI

Pravá valašská kyselica

V jednom hrnci uvaříme uzené maso (žebra, koleno, klobásky, někdy může být i kousek neuzeného bůčku) s kuličkami pepře, nového koření, bobkového listu, cibulí, česnekem a kořenovou zeleninou (mrkev, celer, petržel).

Důležité je dát tomu čas a nechat pozvolna probublávat. Zvlášť uvaříme na kostičky nakrájené brambory doměkka a zvlášť předem nakrájené kysané zelí (nejlépe domácí).

Poté do jednoho hrnce scedíme masový vývar a přidáme uvažené brambory a zelí. Rozkvedláme v nádobě hladkou mouku s vodou, vlejeme a zamícháme do polévky a necháme několik minut probublát.

Někdy na zahuštění použijí i rozmixovanou povařenou zeleninu (celer, petržel, trochu mrkve), ať nepoužíváme tak moc mouky.

Na závěr, těsně před odstavením, vsypu nadrobno nakrájené kousky uzeného masa, dosolím, dopepřím, vliju smetanu ke šlehání a promnu majoránku.

Recept nám zaslala **Kateřina Janošková z Lužné**

Pokud máte rádi krajová jídla, město Vsetín ve spolupráci s Masarykovou veřejnou knihovnou Vsetín a Trenčianskými Teplicemi vydala kuchařku **Hrnčeku, vař!** kde najdete recepty tradičních jídel z Valašska a sousedního Trenčianského kraje. K zakoupení je v Informačním centru ve Vsetíně.

DĚKUJEME ZA PODPORU:

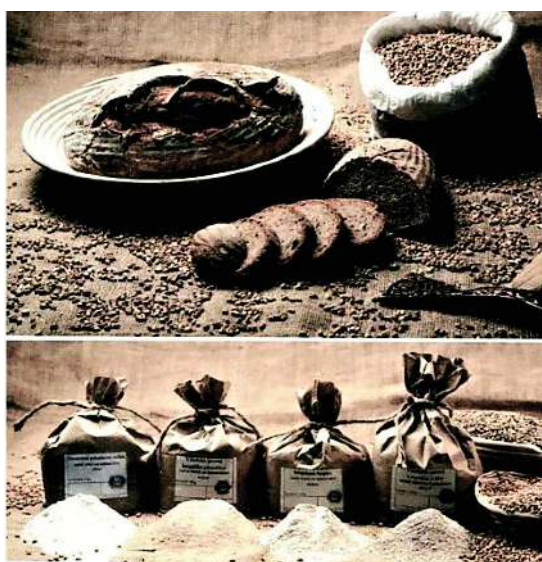

Z naší múkú do sta rokú!

Pekárna U Mlýna Horní Lideč

Mlynářský rod Slováků je s vodním mlýnem v Horní Lidči spjat už od poloviny 18. století. V současnosti nabízí návrat k mletí obilí mlynářskými kameny. Důvodem je uchování většiny nutričních hodnot mouky, vitaminů a bílkovin. Zaručen je také nízký obsah lepku. Rodové heslo mlynářů z Horní Lidče je: „Z naší múkú do sta rokú“.

Mouku využívají také pro své pekařské výrobky s vlastní recepturou. Pečivo z Pekárny u Mlýna koupíte v S-Marketu v centru Horní Lidče.

Bav se a poznávej Valašsko

Valašsko

Legenda:

Valašsko má mnoho tváří a nezaměnitelné kouzlo. Kdo tento region pozná, zamiluje si ho a rád se sem vrací. Za nádhernou přírodou a množstvím příležitostí k rekreaci, ale i za četnými pamětihodnostmi, kulturními a gastronomickými zážitky. Zahraje si hru a poznejte kouzlo Valašska.

Místa ve hře mohou být zajímavými tipy na výlety. Udelejte si seznam míst, která chcete navštívit a vydejte se na výlet.

Příprava hry:

Budete potřebovat nůžky, kostku a figurky dle vlastní volby. Neldrive si vystřihněte karty místa z pravé části herního plánu. Na stůl rozložte mapu a vystřižené karty do komínků podle barev. Každá barva vyznačuje jinou oblast, kde se místo nachází. Svoji figurku umístěte na libovolný symbol města, nachystejte kostku a hru muze začít.

Finále hry:

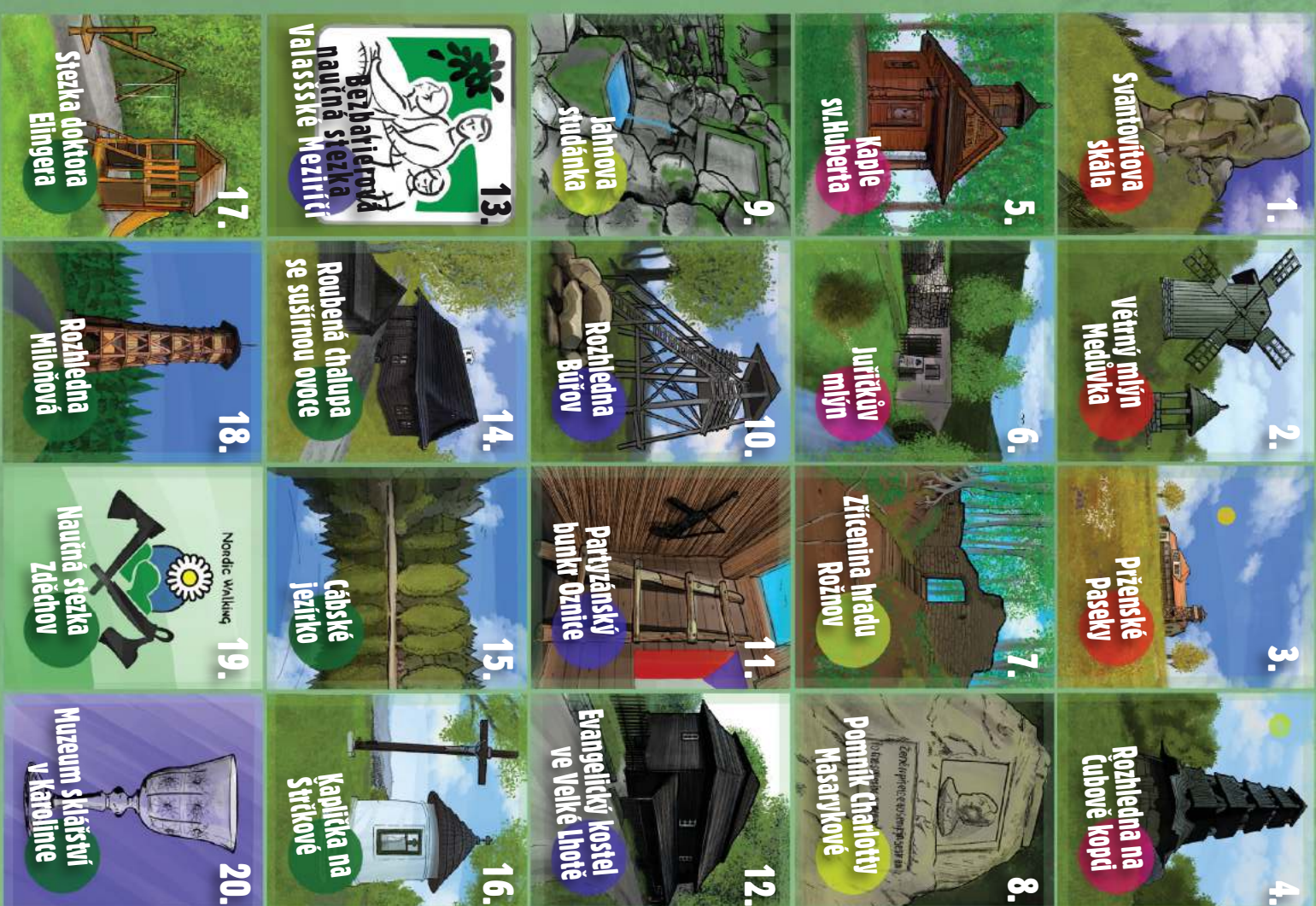
Finále se zúčastní pouze hráči, kteří nasbírali alespoň jednu kartu. Každý hráč si postupně hodí za každou kartu kostkou. Hod kostkou určí počet bodů za danou kartu. Vyhrává ten hráč, který si „nahází“ nejvíce bodů.

Pravidla hry:

Začíná nejmladší hráč. Před prvním hodem si musí každý hráč zvolit směr, kudy půjde. Ten už během hry nemůže změnit. Smyslem hry je dostat se na co nejvíce barevných políček a pomyšle tak navštívit co nejvíce míst. Po stoupenutí na barevné políčko, hráč na stůl vytáhne kartu z hromádky dané barvy a zde začíná souboj o kartu místa. Každý hráč hodí kostkou. Hráč, který kartu otočí, hází jako poslední a přitáhá si k hodu +1. Souboj o kartu pokračuje, dokud nemáte jednoho vítěze. Hráč s nejvyšším hodem získává danou kartu. Na jednom políčku může stát i více figurek najednou. Stoupnete-li na políčko města, házíte ještě jednou. Hráči se střídají po směru hodinových ručiček do té doby, než všechny karty zmizí. Pokud už jsou všechna místa navštívena a karty rozehrány, začíná finále hry.

Zlínský kraj

Východní MORAVA
KOUZLO ROZMANITOSTI

STŘEDNÍ VSETÍNSKO
HORNOLIDEČSKO
ROŽNOVSKO
VALAŠSKOMEZIŘÍČSKO-KELEČSKO
VALAŠSKO-HORNÍ VSAČKO